

Základná škola Dominika Tatarku Plevník-Drienové
018 26 Plevník – Drienové, 284

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre 1. stupeň ZŠ

pre 2. stupeň ZŠ

„Učíme sa pre život“

Názov školy: Základná škola Dominika Tatarku Plevník-Drienové

Druh školy: štátna

Adresa: 018 26 Plevník-Drienové 284

IČO: 312 02 365

Riaditeľ školy: PaedDr. Dagmara Smataníková

Kontakty: ☎ 042/4382185
042/4262587
fax: 042/4262588
e-mail: zsplevnik@centrum.sk
www.zsplevnik.sk

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Anna Piačková

Zriaďovateľ: Obec Plevník-Drienové

Adresa: 018 26 Plevník-Drienové

Kontakty: ☎ 042/4382180
e-mail: obecplevnik@stonline.sk
web.: www.plevnikdrienove.sk

Názov programu: „Učíme sa pre život“

Stupeň vzdelania: **Primárne vzdelávanie - 1. stupeň ZŠ**
dĺžka štúdia 4 roky
doklad: vysvedčenie s doložkou

Stupeň vzdelania: **Nižšie stredné vzdelávanie - 2. stupeň ZŠ**
dĺžka štúdia 5 rokov
doklad: vysvedčenie s doložkou

Vyučovací jazyk: slovenský - v zmysle školského zákona § 12

Študijná forma: denná

Platnosť ŠkVP: od 1. 9. 2015

Podpis riaditeľa:

**Záznamy o inováciách a úpravách
inovovaného školského vzdelávacieho programu**

Inovovaný školský vzdelávací program

„Učíme sa pre život“

nadobudol účinnosť dňom 1.9.2015 s platnosťou pre 1. a 5. ročník základnej školy

Zmeny programu:

Dátum	Dôvod zmeny	Predmet úpravy (doplnky, inovácie, zmeny...)	Schválené Pedagogickou radou	Schválené Radou školy
2.9.2015	Platnosť IŠkVP*	Inovovaná všeobecná časť, UO 1AJ a INF v 1. ročníku, RLK v 5. ročníku, ZHD*-1 AJ a MAT v 5. ročníku	31.08.2015	28.09.2015
2.9.2016	Ďalší rok školskej reformy	Doplnenie prílohy č.1: UO 1AJ a INF v 2. ročníku, - prílohy č 2. -2NJ v 6.ročníku, ZHD*- MAT v 2. ročníku MAT, BIO, DEJ v 6.ročníku	05.09. 2016	12.09. 2016
4.9.2017	Ďalší rok školskej reformy	Doplnenie prílohy č.1 ZHD*- SJL, MAT- 3.roč. - prílohy č. 2 ZHD*- SJL, MAT, 2NJ	28.08.2017	25.09.2017
		Vyňatie kapitoly 11: PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA Zmena v prílohe č. 1, 2, 4, 9, 10, 11 ,12		

*ZHD - zmena hodinovej dotácie, *IŠkVP –inovovaný školský vzdelávací program

Obsah

	ÚVOD	
1	VŠEOBECNÉ CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	6
2	STUPEŇ VZDELANIA	11
3	PROFIL ABSOLVENTA	11
3.1	PROFIL ABSOLVENTA primárneho vzdelávania	11
3.2	PROFIL ABSOLVENTA nižšieho stredného vzdelávania	13
3.3	PROFIL ABSOLVENTA našej školy	15
4	VZDELÁVACIE OBLASTI A PRIEREZOVÉ TÉMY	16
4.1	VZDELÁVACIE OBLASTI	16
4.2	PRIEREZOVÉ TÉMY	20
4.2.1	STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA PRIEREZOVÝCH TÉM	21
5	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	27
6	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	27
7	OSOBITOSTI A PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACIMI POTREBAMI	32
7.1	VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM	33
7.2	VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA	34
7.3	VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S NADANÍM	34
8	ORGANIZAČNÉ PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE	35
8.1	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	35
8.2	CHARAKTERISTIKA ŽIAKOV	35
8.3	CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV	36
9	PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE	37
10	MATERIÁLNO-TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE	39
11	ZÁVER	
	PRÍLOHY	

Úvod

Inovovaný štátny vzdelávací program predstavuje záväzný národný rámec pre primárne vzdelávanie - 1. stupeň a nižšie stredné vzdelávanie - 2. stupeň základnej školy.

Školský vzdelávací program zahŕňa rámcový model absolventa, rámcový učebný plán školského stupňa a jeho rámcové učebné osnovy. Vymedzuje všeobecné ciele školy, ako kľúčové kompetencie (spôsobilosti), vo vyváženom rozvoji osobnosti žiakov a rámcový obsah vzdelania. Školský vzdelávací program podporuje komplexný prístup pri rozvíjaní žiackych spôsobilostí poznávať, konať, hodnotiť a dorozumievať sa i porozumieť si na danom stupni vzdelávania. Je východiskom a záväzným dokumentom školy, kde sú zohľadnené špecifické lokálne a regionálne podmienky a potreby.

Vytváranie uvedených kognitívnych činností možno všeobecne zhrnúť najmä do týchto oblastí výchovy a vzdelávania:

- rozvíjať schopnosti žiakov vedieť a chcieť sa učiť;
- posilňovať sebadôveru žiakov v riešení problémov, ktoré sú spojené s učením;
- viesť žiakov k aktívnemu občianstvu;
- podieľať sa na vymedzovaní hodnôt slušného a morálneho človeka.

Štátny vzdelávací program uvádza tiež základné materiálno-technické a priestorové podmienky na zabezpečenie procesu vzdelávania a požiadavky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

1 Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania

Školský vzdelávací program (ďalej ŠkVP) vznikol doplnením štátneho vzdelávacieho programu (ďalej ŠVP) pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike - primárne vzdelávanie a 2. stupňa základnej školy v Slovenskej republike - nižšie stredné vzdelávanie vzhľadom na konkrétne potreby a podmienky školy. Obidva dokumenty predstavujú jeden celok.

Na procese tvorby ŠkVP sa zúčastnili všetci pedagogickí pracovníci školy, rada školy a zriaďovateľ. ŠkVP zohľadňuje lokálne špecifiká, regionálne podmienky a potreby i možnosti školy. Predstavuje realizáciu voliteľného obsahu vzdelávania ŠVP, je výstupom profilovania školy. ŠkVP je pokračovaním tradícií školy a pozitívnych skúseností ostatného obdobia. Súčasťou realizácie ŠkVP je budovanie zdravého a priateľského, empatického a motivujúceho, primerane náročného a tvorivého, estetického a bezpečného školského prostredia. Prioritným cieľom je zvládnutie kľúčových kompetencií, rozvíjanie samostatnej osobnosti žiaka, príprava na ďalšie štúdium i podpora potreby celoživotného vzdelávania. Škola podľa potreby a možností poskytne vzdelávanie i žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami či mimoriadne talentovaným žiakom. Osobitné záujmy žiakov škola rozvíja prostredníctvom záujmových krúžkov a mimoškolskými aktivitami.

ŠkVP je otvorený dokument, ktorý bude ďalej rozpracúvaný, aktualizovaný v súlade so školským zákonom a ŠVP pre základné školy.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom vzdelávacom programe vychádzajú z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon 245/2008) a v Štátnom vzdelávacom programe pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie.

Hlavné ciele výchovy a vzdelávania našej školy vyplývajú zo zamerania školy, ktoré vychádzajú z požiadaviek zriaďovateľa, rodičov a podmienok školy.

Naša škola sa orientuje na:

1. získanie a rozvíjanie kompetencie využívania IKT,
2. ovládanie aspoň dvoch cudzích jazykov a vedieť ich používať v bežnom živote (AJ od 1. ročníka, NJ od 6. ročníka),
3. starať sa a chrániť si svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životného prostredia, rešpektovať etické hodnoty,
4. posilňovať úctu ku kultúrnym hodnotám a tradíciám štátu a obce, osobitne k spisovateľovi Dominikovi Tatarkovi, ktorého meno škola nesie.

Cieľom výchovy našej školy je:

- venovať sústavnú pozornosť medziľudským vzťahom, vytvárať optimálnu pracovnú atmosféru na škole,
- posilňovať úctu k starším,
- podnecovať a rozvíjať cielené sebahodnotenie žiakov,
- formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie,
- umožniť všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- dať každému žiakovi šancu, aby rozvíjal svoje schopnosti, talent a svoje záujmy,
- pre žiakov ŠVVP vypracovať individuálny výchovno-vzdelávací program,

- uskutočniť poznávacie a vzdelávacie exkurzie a tým rozvíjať zážitkové vnímanie žiakov (orientácia na národné povedomie a vlastenectvo),
- vyučovanie orientovať na získavanie kompetencií.

Cieľom vedenia školy je:

- usilovať sa o zapojenie do projektovej činnosti v rámci výziev,
- podporovať spoluprácu s inými školami s cieľom výmeny skúsenosti, spôsobov a foriem práce, najmä so ZŠ Lešná z ČR (družobná škola),
- budovať školu ako inštitúciu pre celoživotné vzdelávanie,
- podporovať ďalšie vzdelávanie ako súčasť kariérneho rastu v súlade s potrebami školy,
- spolupracovať s MZ, PK a koordinátormi na škole.

Cieľom výchovy a vzdelávania v zmysle školského zákona je umožniť dieťaťu a žiakovi: pozrieť-doplniť ciele

- získať vzdelanie,
- získať kompetencie potrebné pre život,
- ovládať aspoň dva cudzie jazyky,
- naučiť sa identifikovať problémy a riešiť ich,
- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké, psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky,
- posilňovať úctu k rodičom a ostatným ľuďom, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu,
- získavať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám,
- pripravovať sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti,
- naučiť sa kultivovať a naďalej rozvíjať svoju osobnosť, celoživotne sa vzdelávať, pracovať v tíme a preberať na seba zodpovednosť,
- naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie.

Ciele výchovy a vzdelávania v zmysle Štátneho vzdelávacieho programu na úrovni:

➤ Primárneho vzdelávania – 1. stupeň ZŠ

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí (kompetencií) žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom bohaté možnosti vedného skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie,
- umožniť žiakom spoznávať svoje vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,

- vyvážené rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí a ich duchovno-kultúrnych hodnôt,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať.

➤ **Nižšieho stredného vzdelávania – 2. stupeň ZŠ**

Hlavným cieľom je, aby žiaci nadobudli :

- primerane veku rozvinuté kľúčové spôsobilosti (kompetencie),
- zmysluplné základné vedomosti a znalosti,
- vypestovaný základ záujmu o celoživotné učenie sa,
- jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

Poslaním našej školy nie je len odovzdávať vedomosti a rozvíjať schopnosti žiakov a pripravovať ich na ďalšie štúdium, ale aj formovať ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov, vychovávať ich.

Škola je otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznej vzdelávacej a spoločenskej činnosti.

Ciele školského vzdelávacieho programu

Nové výskumy z oblasti psychológie a pedagogiky už niekoľko rokov poukazujú na nutnosť zmeniť organizáciu vyučovania, metódy, formy a postupy práce smerom k žiakovi, s dôrazom na socializačnú funkciu školy. Predovšetkým ide o nutnosť vytvoriť podpornú a bezpečnú klímu pre proces učenia sa žiaka, vytvoriť podnetné prostredie pre rozvoj tvorivosti a aktivity.

Chceme kráčať v súlade s najnovšími poznatkami, aby sa deti v škole cítili dobre, aby radi do nej chodili a mali záujem vzdelávať sa.

Hlavným cieľom vzdelávacieho programu „Učíme sa pre život“ je vytvoriť miesto aktívneho a radostného poznávania , miesto, kde sa plne rešpektujú individuálne potreby každého dieťaťa, jeho danosti, pracovné tempo, temperament...s veľkým dôrazom na výchovné pôsobenie školy.

Základnými východiskami úspešnosti našej pedagogickej práce, aby žiaci dosahovali nielen dobré výsledky, ale aby nemali problémy ani so správaním sú:

- vybudovanie partnerského vzťahu medzi učiteľmi a žiakmi, učiteľmi a rodičmi, ktorý je založený na vzájomnom rešpekte;
- vytvorenie bezpečnej a pozitívnej sociálnej klímy, ktorá je podmienkou kvalitného učenia a je založená na rešpektovaní spolu zostavených a vopred dohodnutých pravidiel a dodržiavaní noriem;
- každodenný a systematický rozvoj sociálnych a komunikačných schopností detí;
- rozvoj vnútornej motivácie založenej na zmysluplnosti obsahu učiva, možnosti výberu a možnosti aktívneho zapojenia sa žiaka do procesu vyučovania a učenia sa .

Vychádzajúc z cieľov ŠVP a školského zákona sme na úrovni základného vzdelávania pre náš program stanovili tieto ciele:

- 1) Umožniť žiakom osvojiť si stratégiu učenia a motivovať ich pre celoživotné vzdelávanie s dôrazom na:
 - nácvik čítania s porozumením, prácu s textom - vyhľadávanie kľúčových slov a hlavných myšlienok textu...;
 - vyhľadávanie, triedenie, hodnotenie a spracovávanie informácií;
 - aktívne a zmysluplné využívanie žiackej knižnice;
 - vytváranie pozitívneho vzťahu k učeniu prostredníctvom vhodných metód a foriem práce, vhodnou motiváciou vrátane osobného príkladu podnetného prostredia (vzdelávanie sa učiteľov);
 - účasť vo vedomostných súťažiach;
 - rozvoj kritického myslenia a správneho sebahodnotenia;
 - možnosť zažiť v škole úspech.
- 2) Podnecovať žiakov k tvorivému mysleniu, logickému uvažovaniu a k riešeniu problémov s dôrazom na:
 - rešpektovanie ich individuálnych schopností;
 - uplatňovanie medzipredmetových vzťahov a hľadania vzájomných súvislostí medzi získanými poznatkami;
 - zavádzaním podnetných metód a foriem vyučovania (projektové vyučovanie, problémové vyučovanie, kooperatívne učenie, riešenie zaujímavých úloh a pod.).
- 3) Viesť žiakov k všestrannej a účinnej komunikácii s dôrazom na:
 - správny výber komunikačných prostriedkov;
 - uplatňovanie aktívneho počúvania;
 - primeranosť, otvorenosť a asertívnosť komunikácie;
 - uplatňovanie pravidiel slušnosti a bontónu;
 - schopnosť komunikovať v dvoch cudzích jazykoch;
 - možnosť prezentovať výsledky svojej práce.
- 4) Rozvíjať u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu a úspechy vlastné a aj druhých s dôrazom na:
 - vytváranie pozitívnej pracovnej klímy;
 - zavádzanie jasných noriem a pravidiel spolupráce;
 - povzbudzujúci štýl učenia.
- 5) Vychovávať žiakov tak, aby sa stali samostatnými, slobodným a zároveň zodpovednými osobnosťami s dobrým vzťahom k ľuďom, aby vedeli uplatňovať svoje práva a zároveň plnili svoje povinnosti s dôrazom na:
 - vytváranie partnerských vzťahov medzi učiteľom a žiakom;
 - priateľských vzťahov medzi žiakmi;
 - podporu činnosti žiackej samosprávy.
- 6) Podnecovať u žiakov potrebu prejavovať pozitívne city v správaní, pri komunikácii, v prežívaní životných situácií s dôrazom na:
 - vzájomný empatický prístup na všetkých úrovniach (vedieť sa tešiť z úspechu iného, vedieť ho pochváliť a oceniť a podporiť; nevysmievať sa....);
 - uplatňovanie zážitkových foriem učenia (organizácia súťaží, charitatívne akcie, práca v prospech chorých a starých ľudí...);
 - uplatňovanie pozitívneho hodnotenia v procese vyučovania.

- 7) Budovať u žiakov pozitívne vzťahy k životnému prostrediu s dôrazom na:
- vybudovanie kompetencií ekologicky zmýšľajúceho človeka v zmysle hesla „myslí globálne - konaj lokálne“;
 - estetickú úpravu svojho životného prostredia;
 - veku primerané praktické činnosti a zážitkové formy učenia súvisiace s problematikou environmentálnej a ekologickej výchovy.
- 8) Učiť žiakov rozvíjať a chrániť si svoje fyzické a duševné zdravie, naučiť sa zodpovednosti k sebe s dôrazom na:
- propagáciu zdravého životného štýlu;
 - veľkú ponuku pohybových aktivít v škole (relaxačné chvíľky počas vyučovania, prestávky, športové krúžky a pod.);
 - vhodnú skladbu jedálneho lístka v školskom stravovaní;
 - zabezpečenie pitného režimu pre žiakov aj zamestnancov;
 - obsah učiva o BOZP, dopravnej výchovy, zdravotníckej prípravy a VMR;
 - zážitkové formy učenia.
- 9) Viesť žiakov k tolerancii a ohľaduplnosti k iným ľuďom, k ich kultúram a duchovným hodnotám, učiť ich žiť v spoločnosti s dôrazom na:
- pozitívne vnímanie našich kultúrnych a historických tradícií, rovnako tradícií, zvykov a kultúrneho dedičstva iných národov;
 - zapojenie sa do projektov medzinárodnej spolupráce,
 - neformálnym vplyvom prostredníctvom prierezovej témy Multikultúrna výchova.
- 10) Pomáhať žiakom poznávať a rozvíjať svoje schopnosti a reálne možnosti a vedieť ich využiť pri rozhodovaní o vlastnom živote a profesijnej orientácie s ohľadom na:
- poskytovanie kvalitného poradenstva rodičom aj žiakom o možnostiach štúdia a vhodnosti voľby strednej školy a povolania;
 - na intenzívnu prípravu absolventov s prihliadnutím na voľbu strednej školy;
 - vytváranie pozitívneho vzťahu žiakov ku každej pracovnej profesii, uvedomenie si jej dôležitosti pre život spoločnosti;
 - vytváranie negatívnych hodnotových postojov k príživníctvu a nečinnosti.

Dosahovaním uvedených cieľov a uplatňovaním hore uvedených princípov chceme dosiahnuť, aby škola bola pre našich žiakov nielen miestom vzdelávania a získavania nových vedomostí, ale aby bola miestom, kde sa cítia bezpečne, zažívajú úspech a pocit uspokojenia z vlastnej tvorivej práce a prospešnosti pre druhých, pocit pochopenia a podpory.

Naším zámerom je vytvoriť také prostredie, kde vládne priateľská a podporná pracovná klíma.

2 Stupeň vzdelania

Výchova a vzdelávanie sa na našej škole uskutočňuje na dvoch úrovniach:

▪ Primárne vzdelávanie - 1. stupeň ZŠ

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním 4. ročníka vzdelávacieho programu pre prvý stupeň základnej školy v zmysle Školského zákona 245/2008 II. oddiel §16 odstavec 3 písm. a)

doklad – vysvedčenie s doložkou o získaní **primárneho vzdelania**

▪ Nižšie stredné vzdelávanie - 2. stupeň ZŠ

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním 9. ročníka vzdelávacieho programu pre druhý stupeň základnej školy v zmysle Školského zákona 245/2008 II. oddiel §16 odstavec 3 písm. b)

doklad – vysvedčenie s doložkou o získaní **nižšieho stredného vzdelania**

3 Profil absolventa

Profil absolventa základnej školy definujú štátne vzdelávacie programy pre základné školy. Profil absolventa našej školy je výstupom štátneho vzdelávacieho programu a akcentovaných kľúčových spôsobilostí školského vzdelávacieho programu.

Tvorba profilu zohľadňuje:

- špecifické požiadavky na konkrétne spôsobilosti formulované výkonovými štandardmi,
- všeobecné požiadavky na všeobecné spôsobilosti vymedzujú učebné osnovy a vzdelávacie štandardy,
- kľúčové požiadavky sú vymedzené kľúčovými kompetenciami absolventa.

3.1 Profil absolventa – primárneho vzdelávania

Absolvent programu primárneho vzdelania má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, počtárskej prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Získal základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Váži si seba aj druhých ľudí, je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, je vnímavý k potrebám iných. Získal základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu primárneho vzdelávania, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelávania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu. Rozvíjaním kľúčových spôsobilostí v životnom kontexte obsahu predmetov je tvorený model absolventa programu primárneho stupňa vzdelávania.

Absolvent primárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:

Sociálne komunikačné spôsobilosti:

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,

- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikáciu,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií.

Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:

- používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely)
- rozvíjať si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov.

Spôsobilosť v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:

- žiak vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, vie používať kreslenie a písanie na počítači,
- dokáže komunikovať pomocou elektronických médií,
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a mobilných telefónov.

Spôsobilosť učiť sa učiť sa:

- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti.

Spôsobilosť riešiť problémy:

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom.

Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti:

- vytvára si pozitívny obraz seba, ktorý podporuje žiacku sebadôveru a vlastný rozvoj,
- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti,
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť svojho výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie,

- kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a sebazničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje,
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody,
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadiami a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a na dobrých medziľudských vzťahoch.

Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a postoj ku vkusu,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám a rolovým funkciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

3.2 Profil absolventa – nižšieho stredného vzdelávania

Je založený na kľúčových spôsobilostiach (kompetenciách), ktoré zahrňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

Kľúčové spôsobilosti sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti, zároveň sú uplatniteľné v bežnom živote. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života, majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania.

Jednotlivé kľúčové spôsobilosti (kompetencie) sa navzájom prelínajú, prepájajú, majú nadpredmetový programový charakter. Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebvzdelávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich sa aktivít prebiehajúcich v rámci školy. Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu primárneho vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:

Spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa:

- je schopný využívať (svoje) osvedčené stratégie učenia sa, pričom si uvedomuje svoje silné a slabé stránky,
- dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných (pracovných a mimopracovných) životných situáciách,

- dosiahol základnú úroveň motivácie k celoživotnému učeniu sa.

Sociálne komunikačné spôsobilosti:

- dokáže využívať všetky dostupné formy sociálnej komunikácie,
- ovláda slovnú zásobu v primeranej škále sociálnych a kultúrnych súvislostí v zvolenom cudzom jazyku tak, že je schopný na primeranej úrovni rozumieť hovorenému slovu, dokáže sa uplatniť v osobnej konverzácii, porozumieť textom a tiež tvoriť texty,
- uplatňuje komunikáciu smerujúcu k vytváraniu dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a uplatňuje primeranú formu medzikultúrnej komunikácie.

Spôsobilosť riešiť problémy:

- má osvojené schopnosti a vedomosti na riešenie problémov s využitím znalostí a schopností získaných v rámci základného vzdelania, uplatňuje základné logické operácie, dokáže uplatňovať vedný prístup pri riešení bežných problémov,
- je schopný vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, obhájiť si svoje rozhodnutie, je si vedomý svojej zodpovednosti za riešenie problémov a užitočnosti poučenia sa z vlastných chýb a chýb iných.

Spôsobilosti občianske:

- chápe význam a podstatu legislatívnych zákonov a spoločenských noriem, je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo nej, rešpektuje práva ostatných, pozná a váži si naše kultúrno-historické tradície a dedičstvo,
- chápe základné ekologické a environmentálne súvislosti a rozhoduje sa v záujme ochrany zdravia jednotlivca i spoločnosti,
- je pripravený zaujímať sa o dianie a riešenie problémov v spoločnosti.

Spôsobilosti sociálne a personálne:

- dokáže spolupracovať v skupine a akceptuje pravidlá práce v tíme, chápe a dokáže prebrať svoju zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce,
- dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory, chápe význam vzájomnej ohľaduplnosti,
- dokáže zvládať svoje vlastné pocity, chápe ich podstatu, vie do určitej miery regulovať svoje správanie,
- uvedomuje si svoj skutočný potenciál, osobné kvality a v súlade s tým si projektuje svoj osobný rozvoj a osobné ciele.

Spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- dokáže pomenovať a orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch, používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky, cení si a rešpektuje rôzne prejavy umenia,
- vie oceniť interkultúrne dedičstvo a historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám.

Spôsobilosť uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky:

- rozvíja a používa matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),

- má základy prírodovednej gramotnosti, ktoré mu umožnia používať postup uplatňovaný vo vede na primeranej úrovni.

Digitálna spôsobilosť:

- rozvíja spôsobilosti založené na základných zručnostiach v oblasti IKT,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- vytvára jednoduché tabuľky a grafy,
- využíva zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,
- rozumie nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
- prostredníctvom didaktických hier, edukačných programov a encyklopédií využíva IKT i v iných predmetoch,.

Spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti:

- navrhuje nové úlohy, nové riešenia, vyhľadáva riešenia úloh v nových projektoch,
- schopnosť plánovať a riadiť prácu.

3.3 Profil absolventa našej školy

Prioritou našej školy je jej absolvent. Cieľom ŠkVP je pozitívna a aktívna osobnosť s potenciálom úspešného uplatnenia sa v reálnom živote. Škola vzhľadom na svoje zameranie a ŠkVP akcentuje osvojenie kľúčových spôsobilostí:

- jazykové kompetencie,
- čitateľské kompetencie,
- informačno-komunikačné kompetencie,
- prosociálne a životné kompetencie.

V rámci rozvoja osobnosti žiaka škola kladie dôraz na získanie osobnostných spôsobilostí, ktoré rozvíja výchovno-vzdelávacími stratégiami. Za významné spôsobilosti považujeme:

- sociálne,
- personálne,
- občianske,
- komunikačné,
- pracovné,
- na učenie,
- na riešenie problémov,
- environmentálne kompetencie,
- pozitívny vzťah k regiónu, krajine.

Absolvent našej školy:

- na zodpovedajúcej úrovni komunikuje v AJ a získa základy komunikácie v NJ,
- číta s porozumením, orientuje sa v texte, selektuje informácie, pracuje samostatne, vyhľadáva a spracúva informácie, pracuje s knihou i elektronickým textom či inými druhmi textov, vníma estetický i vecný rozmer literatúry,
- získa základy práce s osobným počítačom a ďalšími IKT,
- má možnosť rozvíjať svoju osobnosť, talent a nadanie, svoje záujmy, fyzickú zdatnosť i manuálnu zručnosť,
- je pripravovaný na štúdium na SŠ, na potrebu ďalšieho celoživotného vzdelávania.

Naša škola je škola, už názvom svojho programu (Učíme sa pre život) jasne deklaruje aké sú jej zámery vo vzťahu k potrebám a záujmom žiaka a hodnoty, ktoré považuje za významné a nevyhnutné vo vzťahu k širšiemu prosociálnemu statusu ľudského jedinca a spoločnosti. Školský vzdelávací program Učíme sa pre život má ambíciu formovať absolventa školy, ktorý si váži a rešpektuje inú osobnosť, uvedomuje si vlastnú hodnotu a hodnotu iných vo vzájomnej symbióze.

4 Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

4.1 Vzdelávacie oblasti

Obsah základného vzdelávania je rozdelený do ôsmich vzdelávacích oblastí v primárnom vzdelávaní a ôsmich vzdelávacích oblastí v nižšom sekundárnom vzdelávaní:

- Jazyk a komunikácia
- Matematika a práca s informáciami
- Človek a príroda
- Človek a spoločnosť
- Človek a hodnoty
- Človek a svet práce
- Umenie a kultúra
- Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

...zdôrazňuje chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikačných kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a podobne.

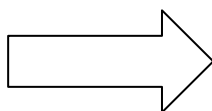
Obsah predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Dôraz sa kladie na čítanie a to nielen na zvládnutie techniky čítania, ale aj pochopenie obsahu.

Dobré zvládnutie jazykového učiva vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Jazyk sa chápe ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Cudzí jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Členenie vzdelávacej oblasti podľa kľúčových jazykových kompetencií:

Počúvanie

Komunikácia (hovorenie)

s porozumením

Čítanie

Písanie

Obsah vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sa realizuje vo vzdelávacích predmetoch *slovenský jazyk a literatúra, nemecký jazyk a anglický jazyk.*

Vzdelávacia oblasť **Matematika a práca s informáciami**

Matematika rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách. Je rozpracovaná na kompetenčnom základe, čo zaručuje vysokú mieru schopnosti aplikácie matematických poznatkov v praxi.

Informatika podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť hľadať riešenia problémových úloh ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť všetkým žiakom získať základnú digitálnu gramotnosť. Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a vo vyučovaní iných predmetov, medzi predmetových vzťahoch, celoškolských programov a pri riadení školy.

Táto oblasť zahŕňa v sebe učebné predmety *matematika, informatika.*

Vzdelávacia oblasť **Človek a príroda**

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny, pôsobia na seba a ovplyvňujú sa navzájom. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojim činnostným a bádateľským charakterom vyučovania umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu v tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami a náčrtmi. Podstatné je poznanie základných princípov ochrany krajiny a životného prostredia a osvojenie si základných princípov zdravého životného štýlu. Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s predmetmi napríklad fyzika, chémia, biológia, geografia a matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu

k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Ciele vzdelávacej oblasti človek a príroda sa naplňajú prostredníctvom predmetov: prvouka, prírodoveda, *biológia, chémia a fyzika.*

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

Táto vzdelávacia oblasť sa prostredníctvom obsahu snaží uchovať kontinuitu tradičných hodnôt našej spoločnosti v súlade s aktuálnymi integračnými procesmi, viesť k vnímaniu vlastenectva a národnej hrdosti.

Cieľom vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi prírodou a spoločnosťou. Poznanie minulosti svojho národa ako aj národov Európy a celého sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta, utváranie pozitívnych občianskych postojov, ktoré sú predpokladom získania občianskych kompetencií a patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú základné vedomosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne a o ostatných regiónoch Slovenska. Oboznamujú sa s územím, obyvateľmi, ich tradíciami a zvykmi, so svetom detí i dospelých, osvojujú si pravidlá a normy správania sa doma, v škole a na verejnosti. Učia sa orientovať v čase, časových údajoch, histórii vlastnej rodiny, svojej vlasti i ľudskej spoločnosti. Vedú sa k pochopeniu vlastného miesta a roly v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, vlastenectvo, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym, národu a celej spoločnosti. Vychováva žiakov k láske k vlasti a súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu.

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť otvára priestor pre kultivovanie individuálnych a spoločenských spôsobilostí (kompetencií), učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok dôležitých pre vzdelanostnú spoločnosť. Rozvíja myšlienkové operácie, praktické zručnosti a vedomie vlastnej identity žiaka.

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety *vlastiveda, dejepis, geografia a občianska náuka, regionálna výchova.*

Vzdelávacia oblasť Človek a hodnoty

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na budovanie a kultiváciu duševného, duchovného a sociálneho rozmeru mladých ľudí. Napomáha im k postupnému vytváraniu ich hodnotovej orientácie tak, aby raz ako dospelí jedinci boli prínosom pre ľudské spoločenstvo.

Cieľom vzdelávacej oblasti je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí

pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa realizuje v predmetoch *etická výchova / náboženská výchova*.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy pracovných činností a technológií, ktoré by mali viesť žiakov k získaniu základných zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispievať k úcte k práci. Vzťah k práci, otázky výberu povolania sú základom tejto vzdelávacej oblasti. Cieľom je pripraviť žiakov na život v praxi a na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu práce (napr. aby dokázali dodržiavať pravidlá, povinnosti a záväzky, aby sa vedeli adaptovať na zmenené pracovné podmienky). Oblasť vzdelávania sa sústreďuje na to, aby žiaci dokázali pristupovať k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, ale aj funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu.

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vede žiakov k:

- pozitívnemu vzťahu k práci a zodpovednosti za kvalitu svojich výsledkov,
- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote,
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k seberealizácii, sebavzdelávaniu a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
- orientácii v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojeniu potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

Uvedené kompetencie žiaci získavajú v predmetoch *pracovné vyučovanie a technika*.

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť sa stará o rozvíjanie kreatívnych vyjadrovacích schopností žiaka prostredníctvom vybraných vyjadrovacích prostriedkov výtvarného umenia, hudby, dizajnu, architektúry, filmu, elektronických médií. Toto vyjadrovanie je chápané vo vzťahoch k dramatickým aj literárnym vyjadrovacím prostriedkom a v širších súvislostiach kultúry – v rámci spoločných tém a medzipredmetových väzieb aj s predmetmi ostatných vzdelávacích oblastí. Dôležitým poslaním oblasti je budovanie vlastnej kultúrnej identity, chápanie miesta súčasného umenia v živote človeka a aktívna účasť na ňom, ako aj rozvíjanie schopnosti porozumieť iným kultúram.

Vzdelávacia oblasť formuje postoje žiaka k estetickým hodnotám a vkusu, formuje kultúrno-historické vedomie, rozvíja schopnosť rešpektovať a tolerovať uznávané hodnoty iných ľudí a iných kultúr. Žiak sa učí využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu, rozlišovať rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport), rozumieť ich súvislostiam a úlohe vo svojom živote a v živote spoločnosti. Učí sa rozlišovať hlavné umelecké druhy, ich médiá, formy, hlavné tendencie a štýly, vyjadrovacie prostriedky, základné kompozičné princípy; opisovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, chápať význam estetických faktorov, estetickej činnosti v každodennom živote, chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti. Učí sa chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok a chápať súčasnú umeleckú tvorbu a prejavy kultúry. Žiak spoznáva typické umelecké a kultúrne prejavy. Súčasťou je rozvoj zodpovedných a samostatných postojov k súčasnej kultúre, k móde, masovej kultúre, subkultúram, formám vyjadrovania; rozvoj kritického myslenia vo vzťahu k mediálnej produkcii a k iným súčasným kultúrnym procesom. Rozvíjajú sa žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr. Vzdelávacia oblasť sa člení na učebné predmety: *výtvarná výchova a hudobná výchova*.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Dôraz v tejto vzdelávacej oblasti je kladený na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života. Charakteristickým znakom vzdelávacej oblasti sú vedomosti a praktické skúsenosti vedúce k rozvoju pohybových schopností, zlepšovaniu pohybovej výkonnosti žiaka, k získaniu základov športov a ich využívaniu s perspektívou ich uplatnenia v štruktúre vlastného pohybového režimu. Najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej činnosti ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Vzdelávacia oblasť je výrazne spojená so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou činnosťou nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Všeobecným cieľom **telesnej a športovej výchovy** je umožniť žiakom osvojiť si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti na primeranej úrovni, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity a dbať o svoje zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na záujmy žiakov, ich predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Vzdelávaciu oblasť zastrešuje predmet *telesná a športová výchova*.

4.2 Prierezové témy

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa spravidla prelínajú cez obsahové a vzdelávacie oblasti. Uplatňujeme ich vo vyučovacom procese viacerými formami:

- ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu a vhodných vyučovacích predmetov,
- ako samostatný učebný predmet v rámci voliteľných hodín (pri profilácii školy),

- formou projektu alebo efektívnou formou kurzu.
Výber spôsobu a času realizácie prierezovej tematiky je v kompetencii školy.

ŠVP definuje 10 prierezových tém:

1. *Osobnostný a sociálny rozvoj*
2. *Výchova k manželstvu a rodičovstvu*
3. *Environmentálna výchova*
4. *Mediálna výchova*
5. *Multikultúrna výchova*
6. *Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra*
7. *Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke*
8. *Ochrana života a zdravia*
9. *Čitateľská gramotnosť*
10. *Finančná gramotnosť*

Prierezové témy na našej škole sú zakomponované do vyučovacieho procesu, sú:

- 1.) súčasťou UO jednotlivých predmetov,
- 2.) blok vyučovania – plavecký výcvik, lyžiarsky výcvik, účelové cvičenia, didaktické hry, výchova k bezpečnosti v cestnej premávke.

4.2.1 Stručná charakteristika prierezových tém

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Spôsob realizácie: Cieľom je , aby žiak spoznával sám seba , svoje slabé i silné stránky, rozvíjal si sebaúctu , sebadôveru, sebareflexiu zodpovedal za svoje konanie, osobný život a sebazvedľávanie.

Túto prierezovú tému začleníme najmä do občianskej ,etickej , náboženskej výchovy a budeme ju realizovať formou besied v spolupráci s CPPP Považská Bystrica.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na základnej škole je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém budeme vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola bude využívať aj pomoc a služby relevantných odborníkov .

Spôsob realizácie: Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi, ďalej poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie, vzťahy k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

Ciele:

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode, prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehĺbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania smerom k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Environmentálna výchova sa prelína všetkými predmetmi, na 1. stupni hlavne prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou a na 2. stupni prírodopisom, geografiou – zemepisom, chémiou, etickou výchovou.

Environmentálnu výchovu začleníme jednotlivými témami do učebných predmetov.

Počas školského roka zorganizujeme aktivity: Deň zdravia, Deň Zeme, Deň vody.

Celoročne sa zameriame na projekt „ Zelená škola“ a triedenie odpadu v škole. Prílohu tvorí: Environmentálny akčný plán a správa z environmentálneho auditu.

Spôsob realizácie: Cieľom je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú pre nich vhodné a im primerané – chrániť rastliny, zvieratá, mať k nim kladný vzťah, chrániť životné prostredie. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti preukážu žiaci počas školských akcií a dokážu ich využívať v bežnom živote.

Mediálna výchova

Cieľom prierezovej tematiky je rozvinúť:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií,
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy.

Mediálna výchova sa prelína všetkými predmetmi a začlenená v jednotlivých témach do učebných celkov.

Spôsob realizácie: prierezová téma bude súčasťou celoročného plánu práce, v ktorom žiaci prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier, na základe vlastných zážitkov a pozorovania blízkeho okolia, vplyvom médií a rôznych časopisov počas celého školského roka sa naučia žiaci lepšie spoznávať a chápať pravidlá fungovania „ mediálneho sveta“.

Multikultúrna výchova

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Spôsob realizácie: Multikultúrnou výchovu a výchovu k ľudským právam začleníme predovšetkým do učebných osnov v predmetoch – dejepis, občianska výchova, geografia, výtvarná, hudobná, etická výchova a tiež do ostatných predmetov podľa jednotlivých vyučovacích celkov.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky. Nakoľko sa vláda Slovenskej republiky zaviazala realizovať Odporúčania na ochranu tradičnej kultúry a folklóru a Generálnou konferenciou UNESCO bol schválený: Dohovor o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva ako aj Dohovor o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, odporúča sa táto prierezová téma vhodne začleniť do vyučovacích predmetov prostredníctvom ich obsahov, ale aj formou projektov, exkurzií a pod.

Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Spôsob realizácie: Edukačná činnosť je zameraná na to aby žiaci v rámci regionálnej výchovy poznali históriu a kultúru vlastnej obce na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok: môj rodný kraj, kde žijem; škola a jej okolie; moja trieda; obec, v ktorej žijem; čo sa mi v našom kraji najviac páči; čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.), história, (osídlenie), povesti, piesne, šport a kultúra.

Pre vybudovanie kladného vzťahu k téme je nevyhnutné využívať zážitkové formy učenia sa žiakov (výlety, exkurzie, besedy, tvorba zbierok, výstav ...).

Prierezové témy sú povinnou súčasťou obsahu vzdelávania. Prelínajú sa cez všetky vzdelávacie oblasti. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie. Zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva. Majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty a rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezovej tematiky je používanie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód.

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke (chodcov a cyklistov), pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Ciele dopravnej výchovy sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,

- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Dopravná výchova sa realizuje na vyučovacích hodinách v škole (prípadne návštevou na dopravnom ihrisku formou kurzu.

Spôsob realizácie: po dohode s detským dopravným ihriskom a CVČ zrealizujeme kurz dopravnej výchovy pre chodcov, cyklistov a cestujúcich. Žiakov na miesto realizácie dopravíme autobusom.

Učivo dopravnej výchovy je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania v našej základnej škole.

Ochrana života a zdravia

Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. K tomu je potrebné poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomôcť im osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane. Vyškoliť ich v poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života.

Spôsob realizácie: Prierezová téma sa vyučuje dvoma formami:

1. realizácia prostredníctvom učebných predmetov

2. realizácia prostredníctvom:

- účelových cvičení v prírode 2 krát v roku po 5 hodín (na jeseň a jar). Pred realizáciou účelového cvičenia prebieha príprava z teoretickej časti učiva v rozsahu 3 hodín. (pre 2. stupeň)
- didaktických hier 1 krát do roka po 4 hodiny (jar). Pred realizáciou didaktických hier prebieha príprava z teoretickej časti učiva v rozsahu 3 hodín (pre 1. stupeň).

Tematické celky teoretickej prípravy majú obsah:

- riešenie mimoriadnych situácií – civilná obrana
- zdravotná príprava
- pohyb a pobyt v prírode

Čitateľská gramotnosť

Čitateľská gramotnosť je súčasťou funkčnej gramotnosti a v širšom zmysle ju chápeme ako univerzálnu techniku, ktorá umožňuje každému jedincovi zúčastňovať sa na sociálnom a kultúrnom živote modernej spoločnosti – teda nie je to schopnosť len prečítať slová, vety a celé texty, ale aj prečítané pochopiť a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať. Čitateľskú gramotnosť u žiakov v škole začíname budovať a rozvíjať od počiatku školskej dochádzky. Žiaci na prvom stupni školy si v rámci vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a čítanie formujú základné zručnosti čítania a písania, postupne prechádzajú k nadväzujúcej vyššej zručnosti plynulé čítanie a na nej budujú zručnosť porozumenia textu. Porozumenie textu sa najprv rozvíja v rámci vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a čítanie, neskôr v 3. a 4.

ročníku aj v rámci ostatných vyučovacích predmetov. Čítanie teda zahŕňa nielen zvládnutie techniky čítania, ale aj intelektuálne spracovanie informácií a ich praktické uplatnenie, využitie v každodennom živote. Dobré čitateľské zručnosti vytvárajú predpoklad pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov, preto by mali v rámci školského vzdelávania patriť medzi kľúčové oblasti. Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti možno považovať za najpodstatnejšiu súčasť moderného vzdelávania.

Spôsob realizácie: Koordinátor čitateľskej gramotnosti bude monitorovať, koordinovať a metodicky usmerňovať aktivity v rámci čitateľskej gramotnosti na škole, spolupracovať s vedením školy, výchovným poradcom a triednymi učiteľmi.

Čitateľská gramotnosť je začlenená do predmetov slovenský jazyk a literatúra, matematika, fyzika, chémia, biológia, geografia, dejepis, občianska náuka, regionálna výchova.

Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť je súbor znalostí, ktoré žiakom umožňujú porozumieť financiám a správne s nimi zachádzať v rôznych životných situáciách. Štandard súboru znalostí sa v rôznych krajinách od seba odlišuje. Finančná gramotnosť nemá stanovenú pevnú hranicu, podľa ktorej možno určiť, či je človek gramotný alebo nie. Podstatná je miera skutočnej (nie subjektívne vnímanej) finančnej gramotnosti človeka. V dnešnej dobe je takmer každé rozhodnutie ovplyvnené alebo spojené s finančnou situáciou a financiami. Pre dobrú orientáciu musí žiak obsiahnuť široký záber znalostí a schopností priamo aj nepriamo spätých s financiami. Informácie potrebné pre jeho rozhodovanie sa pritom veľmi rýchlo menia. Vzhľadom k prudkému rozvoju informačných technológií, ktoré umožňujú nové typy finančných procesov a transakcií, sa deti pohybujú v inom svete finančných operácií, než sa pohybovali ich rodičia. Významnú úlohu preto hrá pri šírení finančnej gramotnosti škola a formálny vzdelávací proces.

Národný štandard finančnej gramotnosti je rozpracovaný na podmienky našej školy pre jednotlivé ročníky a predmety do siedmich oblastí:

1. Človek vo sfére peňazí
2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí
3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojenie životných potrieb – príjem a práva
4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi
5. Úver a dlh
6. Sporenie a investovanie
7. Riadenie rizika a poistenie

Spôsob realizácie: Koordinátor finančnej gramotnosti bude monitorovať, koordinovať a metodicky usmerňovať aktivity v rámci finančnej gramotnosti na škole, spolupracovať s vedením školy. Vyučujúci na vyučovacom procese bude žiakov vopred informovať o obsahu preberanej témy, aby si žiaci mohli priniesť potrebné pomôcky (napr. karty, drobné hračky, nálepky, albumy, knihy...) a budú ich predávať -vymieňať, tak ako to môžu využiť v bežnej praxi.

Finančná gramotnosť je začlenená do všetkých vyučovacích predmetov a ŠKD.

5 Vzdelávacie štandardy

Jednou z výrazných zmien, ktoré sú súčasťou nového procesu vzdelávania je dôslednejšie zameranie sa na výstup zo vzdelávania. Dôležité je, aby bol jasne sformulovaný výstup a zdôvodnené zaradenie obsahu vzdelávania. Vzdelávanie je vtedy úspešné, ak vieme, k akým cieľom podľa požiadaviek majú žiaci dospieť

Vzdelávací štandard sa skladá sa z dvoch častí: obsahový štandard a výkonový štandard.

Obsahová časť vzdelávacieho štandardu určuje obsah vzdelávania, tvorí ju učivo, ktoré je všetkými žiakmi osvojiteľné.

Výkonová časť je formulácia výkonov, ktorá určuje, na akej úrovni má žiak dané učivo ovládať a čo má vykonať.

Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci splniť v rámci konkrétneho časového intervalu – ročníka, stupňa. Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorých súčasťou sú vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah. Vzdelávacie štandardy je nevyhnutné chápať ako základné východisko k mnohostranne chápanej výučbe, preto výučbu nemožno redukovať len na ich mechanické plnenie. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov. Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedomovanie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne je žiaduce tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazovať do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov.

Stanovené štandardy si učitelia môžu viac špecifikovať s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Vzdelávací štandard treba chápať v tom zmysle, že žiak nemá byť pasívnym aktérom výučby a konzumentom hotových poznatkov, ktoré si má len zapamätať a následne zreprodukovať, ale aj vytvárať ich v aktívnej činnosti.

6 Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov v ŠVP podľa ročníkov. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných) hodín.

RUP ŠkVP vychádza z RUP ŠVP pre základné školy v Slovenskej republike. V tomto pláne sú uvedené minimálne časové dotácie jednotlivých predmetov vzdelávacích oblastí. V našom učebnom pláne sme tieto dotácie rešpektovali.

Tabuľky počtu hodín učebného plánu podľa vzdelávacích oblastí a predmetov vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy v Slovenskej republike.

Pokyny k učebnému plánu (všeobecne):*

Tabuľka RUP je zostavená tak, aby bolo možné porovnať **štátny vzdelávací program** – ďalej ŠVP (povinné štátom určené minimum) a **školský vzdelávací**

* Poznámky k učebnému plánu sa budú priebežne dopĺňať.

program – ďalej ŠkVP (hodinovú dotáciu povinných predmetov a zavedenie vlastných predmetov).

1. Štátny vzdelávací program je vyznačený bledozelenou a školský vzdelávací program tmavozelenou farbou.
2. Pri zostavovaní RUP ŠkVP sme zohľadňovali:
 - súlady so ŠVP a jeho pokyny,
 - potreby súčasnej doby,
 - ciele vzdelávania podľa ŠkVP,
 - výsledky analýzy dosiahnutých úspechov a pretrvávajúcich nedostatkov práce školy,
 - materiálne podmienky, organizačné a personálne možnosti školy.
3. Delenie na skupiny budeme realizovať v zmysle platnej legislatívy v predmetoch náboženská výchova, etická výchova, informatika a cudzie jazyky.

RUP tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú zo ŠVP a zohľadňujú profil absolventa a profiláciu školy.

Obsahujú:

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam a obsah vzdelávania.
2. Rozvíjajúce ciele, spôsobilosti a vychádzajú z kľúčových kompetencií a spôsobilostí.
3. Témy a obsah.
4. Požiadavky na výstup.
5. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.
6. Hodnotenie.
7. Prílohou UO sú TVVP pre každý vyučovací predmet.

Primárne vzdelávanie - 1. stupeň ZŠ

Ročník		1. roč.		2. roč.		3.roč.		4.roč.		Spolu	
Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP*	ŠkVP*	ŠVP*	ŠkVP*	ŠVP*	ŠkVP*	ŠVP*	ŠkVP*	ŠVP*	ŠkVP*
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	0	8	0	7	1	7	1	31	2
	1CJ - anglický jazyk	0	1	0	1	3	0	3	0	6	2
Človek a príroda	prvouka	1	0	2	0	0	0	0	0	3	0
	prírodoveda	0	0	0	0	1	0	2	0	3	0
Človek a spoločnosť	vlastiveda	0	0	0	0	1	0	2	0	3	0
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova	1	0	1	0	1	0	1	0	4	0
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	0	4	1	4	1	4	0	16	2
	informatika	0	1	0	1	1	0	1	0	2	2
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	0	0	0	0	1	0	1	0	2	0
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	2	0	2	0	1	0	1	0	6	0
	hudobná výchova	1	0	1	0	1	0	1	0	4	0
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	0	2	0	2	0	2	0	8	0
Spolu povinná časť (určené štátom)		20		20		23		25		88	
Disponibilné hodiny (prerozdelené podľa podmienok a potrieb školy)		2		3		2		1		8	
Spolu za stupeň vzdelania (povinná časť + disponibilné hodiny)		22		23		25		26		96	

* ŠVP – štátny vzdelávací program; *ŠkVP – školský vzdelávací program, *ZHD –zvýšenie hodinovej dotácie

Poznámky:

1. Voliteľné hodiny použila škola na dotvorenie IŠkVP na:

- vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah učiva zaradeného do ŠVP, ZHD- 2. ročník – MAT,3. ročník – SJL, MAT, 4. ročník –SJL o 1 hodinu týždenne,
- vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolila a vypracovala UO, prvý cudzí jazyk sa vyučuje anglický od 1. ročníka v rámci disponibilných ako novovytvorený predmet, od 3. ročníka sa vyučuje v rámci dotácie ŠVP, informatika sa vyučuje od 1. ročníka v rámci disponibilných ako novovytvorený predmet, od 3. ročníka sa vyučuje v rámci dotácie ŠVP.
- pri prestupe žiaka zistíme podľa akého ŠkVP sa žiak vzdelával, v prípade odlišností zabezpečíme žiakovi zosúladenie jeho vedomostí, zručností a postojov spravidla v priebehu jedného školského roka
- časová dotácia s počtom vyučovacích hodín v týždni je v súlade so ŠVP.

Delenie na skupiny:

Delenie na skupiny budeme realizovať v zmysle platnej legislatívy v predmetoch anglický jazyk, náboženská výchova, etická výchova a informatika.

Anglický jazyk, informatika a náboženská výchova v 1. ročníku sa vyučujú v 2 skupinách,

Etická výchova sa vyučuje v 1. -4. ročníku v jednej skupine,

Vyučovacia hodina má 45-minút v tomto rozdelení rámcového učebného plánu. Vyučujúci si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania, napr. vyučovacie bloky.

Nižšie stredné vzdelávanie - 2. stupeň ZŠ

Ročník		5. roč.		6. roč.		7. roč.		8.roč.		9. roč.		Spolu	
Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP*	ŠkVP*	ŠVP*	ŠkVP*	ŠVP*	ŠkVP*	ŠVP*	ŠkVP*	ŠVP*	ŠkVP*	ŠVP*	ŠkVP*
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5	0	5	0	4	1	5	0	5	0	24	1
	1CJ - anglický jazyk	3	1	3	0	3	0	3	0	3	0	15	1
	2CJ - nemecký jazyk	0	0	0	1	0	2	0	2	0	2	0	7
Človek a príroda	fyzika	0	0	2	0	1	0	2	0	1	1	6	1
	chémia	0	0	0	0	2	0	2	0	1	1	5	1
	biológia	2	0	1	1	2	0	1	0	1	0	7	1
Človek a spoločnosť	dejepis	1	0	1	1	1	0	1	0	2	0	6	1
	geografia	2	0	1	0	1	0	1	0	1	0	6	0
	občianska náuka	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	4	0
	regionálna výchova	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Človek a hodnoty	etická vých. /náboženská vých.	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	5	0
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	5	0	21	4
	informatika	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	4	1
Človek a svet práce	technika	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	5	0
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	4	0
	výtvarná výchova	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	5	0
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	10	0
Spolu povinná časť (určené štátom)		24		25		26		27		25		127	
Disponibilné hodiny (prerozdelené podľa podmienok a potrieb školy)		3		4		4		3		5		19	
Spolu za stupeň vzdelania (povinná časť + disponibilné hodiny)		27		29		30		30		30		146	

* ŠVP – štátny vzdelávací program; *ŠkVP – školský vzdelávací program, 1CJ – prvý cudzí jazyk, 2CJ – druhý cudzí jazyk, *ZHD – zvýšenie hodinovej dotácie

Poznámky:

1. Voliteľné hodiny použila škola na dotvorenie IŠkVP na:

- vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah učiva zaradeného do ŠVP, ZHD- 5. ročník – AJ, MAT, 6. ročník – BIO, DEJ, MAT, 7. ročník – SJL, MAT, 8. ročník – MAT, 9. ročník - FYZ, CHE o 1 hodinu týždenne,
- vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolila a vypracovala UO, druhý cudzí jazyk sa vyučuje nemecký od 6. ročníka v rámci disponibilných ako novovytvorený predmet s časovou dotáciou 1 hodina týždenne a v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotáciou 2 hodiny týždenne, regionálna výchova sa vyučuje v 5. ročníku v rámci disponibilných ako novovytvorený predmet..
- pri prestupe žiaka zistíme podľa akého ŠkVP sa žiak vzdelával, v prípade odlišností zabezpečíme žiakovi zosúladenie jeho vedomostí, zručností a postojov spravidla v priebehu jedného školského roka
- časová dotácia s počtom vyučovacích hodín v týždni je v súlade so ŠVP.

Delenie na skupiny:

Delenie na skupiny budeme realizovať v zmysle platnej legislatívy v predmetoch telesná výchova a etická výchova.

Etická výchova sa vyučuje v 5.-9. ročníku v jednej skupine,

Telesná a športová výchova sa spájajú ročníky a delia sa podľa pohlavia. Chlapci – 5.,6., a 7. ročník, 8. a 9.ročník, dievčatá – 5.a 6. ročník, 7.a 8. ročník.

Vyučovacia hodina má 45-minút v tomto rozdelení rámcového učebného plánu. Vyučujúci si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania, napr. vyučovacie bloky

7 Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami /ŠVVP/ vychádzame z platných dokumentov, najmä zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z vyhlášky č. 320/2008 o základnej škole, ako i z ďalších platných a záväzných dokumentov.

V tejto oblasti našej práce je nutná zvýšená spolupráca školy, žiaka, jeho rodičov a školského poradenského zariadenia.

V rámci školy ide najmä o spoluprácu triedneho učiteľa s ostatnými vyučujúcimi, výchovného poradcu a vedenia školy. Podmienkou zdokonaľovania práce so žiakmi so ŠVVP je neustále sa vzdelávanie pedagogických zamestnancov v tejto oblasti.

Zásadnou podmienkou úspešnej práce s týmito žiakmi je neustála komunikácia s rodičmi žiaka.

V zmysle platnej legislatívy je žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovnovzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodňujúcom prostredí, ktorých zohľadnenie mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností, osobnosti, ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

- 1) žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j.:
 - žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími vývinovými poruchami);
 - žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania);
- 2) žiak zo sociálne znevýhodneného (znevýhodňujúceho) prostredia;
- 3) žiak s nadaním.

Na efektívne vzdelávanie a saturáciu potrieb žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je potrebné zabezpečiť:

- včasnú špeciálnopedagogickú, psychologickú, medicínsku diagnostiku, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu, individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacieho obsahu, zaradenie špecifických vyučovacích predmetov, špecifický postup v hodnotení vzdelávacích výsledkov, aplikáciu alternatívnych foriem komunikácie, úzku spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka, vyplývajúcej z odbornej diagnostiky;
- materiálne vybavenie, ktoré zahŕňajú špeciálne učebnice, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, úpravu prostredia (napr. bezbariérový prístup);

- odborný servis špeciálneho pedagóga, školského špeciálneho pedagóga, logopéda, liečebného pedagóga, asistenta učiteľa, školského psychológa, ďalej nižší počet žiakov v triede, v prípade individuálnej integrácie zníženie maximálneho počtu žiakov v triede, odborná príprava učiteľov;
- finančné zdroje na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok.

Naša škola je otvorená pre všetkých žiakov, aj žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Sú to prevažne žiaci so zdravotným znevýhodnením, kde patria žiaci so špecifickými vývinovými poruchami učenia, zo sociálne znevýhodneného prostredia, i žiaci s autizmom..

V našej škole je prevaha žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia. Sme pripravení realizovať aj vzdelávanie pre nadaných žiakov.

Škola zabezpečuje podmienky, ktoré sú pre vzdelávanie týchto žiakov potrebné. Spolupracuje s obvodným centrom pedagogicko-psychologického poradenstva na prevencii, diagnostikovaní a náprave špecifických vývinových porúch učenia. Každý integrovaný žiak má vypracovaný Individuálny výchovno-vzdelávací program,(IVVP),

Za integračný program v škole zodpovedá a usmerňuje ho výchovná poradkyňa v spolupráci triednymi učiteľmi.

Diagnostika detí a odhalenie príčin ich neúspechu sa uskutočňuje už v materskej škole, najneskôr v 1.-2. ročníku ZŠ. V prípade zistených problémov zabezpečujeme odbornú spoluprácu s centrami špeciálneho poradenstva (špeciálnopedagogické, psychologické, prípadne odborné vyšetrenie). Pre ďalší postup vzdelávania je smerodajný výsledok vyšetrení.

Žiak môže byť na základe odporúčenia odborného tímu:

- evidovaný ako žiak so ŠVVP, ktorý má v procese vyučovania zohľadňovaný svoj hendikep (nadanie),
- individuálne začlenený do bežnej triedy príslušného ročníka a pracuje podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu,

Škola nemá vytvorené podmienky (bezbariérové prostredie) na vzdelávanie imobilných detí.

Škola podľa potreby zabezpečí adekvátne vzdelávanie pre deti intelektovo nadané a talentované.

7.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Naša škola sa snaží vytvárať základné podmienky pre žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach.

A to pre:

- *žiakov so zdravotným postihnutím* - s narušenou komunikačnou schopnosťou a s autizmom .
- *žiakov chorých alebo zdravotne oslabených* - s vývinovými poruchami učenia a s poruchou správania.

7.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené (znevýhodňujúce) prostredie (ďalej aj „SZP“) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne (jazykové, kultúrne) podmienky neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre kognitívny rozvoj dieťaťa a nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a osobnostný rozvoj.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je znížiť alebo odstrániť potenciálne hendikepy, ktoré vyplývajú z tohto znevýhodnenia tak, aby sa vytvorili podmienky pre efektívne vzdelávanie a zabezpečil sa ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Na našej škole sa v minimálnej miere vyskytujú deti z rodinného prostredia s nízkym sociálnym a ekonomickým postavením. Ich integrácii venujeme patričnú pozornosť. Profesionálnym prístupom pomáhame žiakovi začleniť sa do kolektívu žiakov, pozvoľna meníme jeho základné sociálne a hygienické návyky a jeho hodnotovú orientáciu.

Snažíme sa vytvárať atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí, zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov, exkurzií, aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať.

7.3 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania sa kladie dôraz na harmonický osobnostný vývin nadaných detí a žiakov, ich emocionálne charakteristiky i sociálne vzťahy.

Ak si rozvoj nadania žiaka bežnej triedy vyžaduje vytvoriť mu na vzdelávanie špeciálne podmienky, jedná sa o žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, čo musí byť potvrdené odborným vyšetrením. Zaradenie takéhoto žiaka do programu pre nadaných žiakov je možné iba s informovaným súhlasom jeho zákonného zástupcu.

Pre integrovaného nadaného žiaka je treba vypracovať individuálny výchovno-vzdelávací program, prípadne môže postupovať podľa skupinového výchovno-vzdelávacieho programu, ak je v triede integrovaná skupina nadaných žiakov s rovnakým druhom nadania. Za vypracovanie týchto programov je zodpovedný triedny učiteľ v spolupráci s príslušnými odbornými pedagógmi a výchovnou poradkyňou.

8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Formy organizácie výchovy a vzdelávania v rámci primárneho a nižšieho stredného vzdelávania upravuje platná legislatíva [§ 54 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov]. Naša základná škola je plnoorganizovaná, má 9. ročníkov a člení sa na prvý a druhý stupeň, v ktorých sa vzdelávanie realizuje spoločným vzdelávacím programom.

Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy tvorí prvý až štvrtý ročník základnej školy. Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy tvorí spravidla 5. – 9. ročník.

8.1 Charakteristika školy

Základná škola Dominika Tatarku v Plevníku-Drienovom je plno-organizovaná základná škola, ktorá má deväť tried. V každom ročníku je jedna trieda. Člení sa na prvý stupeň ZŠ, ktorý tvorí 1.-4.ročník a na druhý stupeň ZŠ, ktorý tvorí 5.-9. ročník. Výchovný proces pokračuje v jednom oddelení školského klubu, ktorý pracuje v priestoroch základnej školy.

Hlavná budova školy bola otvorená v roku 1930. V päťdesiatych rokoch bola k nej pristavená druhá časť. Budova školy stojí v centre obce. Areál školy je obkolesený zeleňou, školskou záhradou. Vedľa budovy je ekoihrisko. Ku škole patrí budova ŠKD, pamätná izba Dominika Tatarku, budova dielni a posilňovňa.

8.2 Charakteristika žiakov

Školu navštevuje od 100 do 130 žiakov z obce Plevník-Drienové, z osady Dolina, zo susednej obce Rašov a z Považskej Bystrice.

Nadaní a talentovaní žiaci dosahujú vynikajúce výsledky v matematických (Matematická olympiáda, Pytagoriáda,), prírodovedných (Poznaj a chráň, Rastliny a zvieratá našich lesov, Olympiáda z prírodopisu), geografických súťažiach (Geografická olympiáda), olympiádach z cudzích jazykov, fyzikálnych (Čo vieš o hviezdach).

Mnohí z nich našu školu reprezentujú nielen v okresných, ale i v krajských kolách súťaží. Žiaci sú úspešní aj v športových aktivitách (futbal, šach, vybíjaná, atletika).

Niektorí vynikajú vo výtvarnom, speváckom i hudobnom prejave, tiež v literárnych súťažiach (Hviezdoslavov Kubín), prispievajú do školského časopisu Bonzáčik, radi spracovávajú prezentácie pomocou počítača a tým pomáhajú tvoriť učebné materiály, ktoré využívajú vo vyučovacom procese. Talent žiakov rozvíjame i krúžkovou činnosťou a individuálnou starostlivosťou.

Záujmová činnosť žiakov na našej škole je dôležitou súčasťou komplexnej výchovy a vzdelávania. Žiaci prejavujú veľký záujem o prácu v krúžkoch: počítačový, anglického jazyka, astronomický, tanečný a prírodovedný. Radi sa zúčastňujú na exkurziách, výletoch, plaveckých i lyžiarskych výcvikoch. Máme aj žiakov pochádzajúcich so sociálne znevýhodneného prostredia.

Sme Zelená škola, preto žiakov vedieme a vychovávame k ochrane životného prostredia, k triedeniu odpadu a skrášľovaniu areálu školy a obce.

Na škole je evidovaných od 10 do 15 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú integrovaní a vyučujeme ich podľa individuálnych

UP v zmysle platnej legislatívy. Žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami bola diagnostikovaná dysgrafia, dysortografia a dyslexia. Žiaci sú zohľadňovaní a pracujeme s nimi podľa MP k výchove a vzdelávaniu žiakov s vývinovými poruchami učenia . Žiaci sú klasifikovaní podľa MP na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s vývinovými poruchami učenia v ZŠ. Na základe doporučení CPPPaP v Považskej Bystrici sú žiaci zohľadňovaní, majú viac času na kontrolu písomného textu, toleruje sa im horšia úprava zošitov, je im prispôsobené tempo písomného prejavu, preferuje sa u nich ústne skúšanie, overuje sa či zadaný text pochopili.

8.3 Charakteristika pedagogických zamestnancov

Dlhodobým prínosom pre našu školu je kvalifikovanosť pedagogického zboru, ktorá je na ročníkoch 1.-4. 100% a na ročníkoch 5.-9. okolo 90 %. Vekové zloženie 14 členného zboru je optimálne a má perspektívu a istotu práce na škole. Tvorivosť a obetavosť učiteľov najlepšie dokazujú výborné výsledky žiakov , ktorých pripravujú na rôzne súťaže , olympiády a podujatia. Na škole pracuje 14 pedagogických zamestnancov. Sedem učiteľov má I. atestáciu. Traja pedagógovia majú II. atestáciu ukončenú na MPC v Bratislave. Takmer celý kolektív absolvoval školenie počítačovej gramotnosti PIRŠ a FIT učiteľa.

Počet pedagogických zamestnancov sa bude odvíjať od počtu tried a žiakov v danom školskom roku.

Naša škola bude smerovať k nasledujúcim cieľovým podmienkam :

- aby pedagogickí zamestnanci spĺňali všetky kvalifikačné požiadavky stanovené zákonom,
- preukazovali odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré využijú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy a udržaní neformálnej disciplíny,
- riadili svoj sebarozvoj a celoživotné učenie v odbornej oblasti a osobnostnom raste,
- boli ako súčasť kolektívu schopní vzájomnej , efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie , spolupráce, práce v tímoch a kooperatívneho riešenia problémov.

Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú na škole vyučovací proces, mimoškolskú činnosť, dozory počas prestávok, dozory v školskej jedálni a služby po vyučovaní.

Výchovný poradca každoročne zabezpečuje a organizuje Monitor 9 – celoplošné testovanie žiakov 9. ročníka, rozmiestnenie žiakov na stredné školy a jeho úlohou je vykonávanie poradenstva pri riešení osobnostných, vzdelávacích, profesionálnych a sociálnych potrieb detí. Sprostredkuje deťom a ich zákonným zástupcom pedagogické, psychologické a iné služby, ktoré koordinuje v spolupráci s triednymi učiteľmi a CPPPaP v Považskej Bystrici.

Na škole pracujú koordinátori, ktorých úlohou a ich povinnosťou je vypracovať celoročný plán práce zložky výchovy počas školského roka dohliadať na jeho plnenie, aktualizovať úlohy v mesačnom pláne práce školy a dohliadať na začlenenie úloh do RUP pre jednotlivé predmety. K zasadnutiu júnovej pedagogickej rady odovzdávajú vyhodnotenie plánu práce , ktoré je súčasťou celoročnej analýzy práce školy.

- koordinátor Školy podporujúcej zdravie / umožňuje posilňovať žiakom zdravie a fyzickú zdatnosť v zdravom prostredí/

- koordinátor Zelenej školy - máme vypracovaný Environmentálny akčný plán a robíme environmentálny audit
- koordinátor Environmentálnej výchovy / vychováva žiakov k vytváraniu priaznivého životného prostredia
- koordinátor Dopravnej výchovy a výchova k bezpečnosti v cestnej premávke
- koordinátor Drogovej prevencie / sprostredkúva informácie o zdravom vývine žiakov, a ako predchádzať sociálnopatologickým javom, navrhuje a realizuje preventívne programy školy/
- koordinátor prierezovej témy Multikultúrna výchova
- koordinátor Výchovy k manželstvu a rodičovstvu
- koordinátor Mediálnej výchovy
- koordinátor prierezovej témy Osobnostný a sociálny rozvoj a výchova k ľudským právam
- koordinátor prierezovej témy Regionálna výchova
- koordinátor finančnej gramotnosti
- koordinátor čitateľskej gramotnosti

Pedagógovia pracujú v metodických orgánoch školy , ktoré sú poradným orgánom vedenia školy. Sú to :

- metodické združenie ročníka 1.-4,
- predmetová komisia spoločensko – vedných predmetov,
- predmetová komisia prírodovedných predmetov,
- predmetová komisia výchovných predmetov,
- predmetová komisia triednych učiteľov .

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov:

- zvyšovanie právneho vedomie zamestnancov školy,
- systematické vzdelávanie v oblasti riadenia školy a v oblasti inovácií a novej legislatívy (školský zákon, vzdelávacie programy, nové formy a metódy práce na vyučovaní, kľúčové kompetencie),
- vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov,
- vzdelávanie v práci s počítačmi , internetom, IKT,
- moderné vyučovacie metódy v školských vzdelávacích programoch,
- vyučovanie IKT vo vyučovaní všeobecno-vzdelávacích predmetov,
- získavanie zručností v informačno-komunikačných technológiách a pri tvorbe rôznych projektov, aby učitelia získali dobrú prípravu v oblasti kľúčových kompetencií veľmi dôležité je podporovať celoživotné vzdelávanie všetkých zamestnancov.

9 Personálne zabezpečenie

Efektívna realizácia ŠkVP je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície);

- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu;
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov;
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou;
- pre realizáciu športovej prípravy v príslušnom športovom odvetví je potrebná trénerská kvalifikácia;
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a s rodičmi;
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Na našej škole výchovno-vzdelávaciu činnosť zabezpečuje pomerne stabilizovaný pedagogický kolektív učiteľov ZŠ a vychovávateľky ŠKD s pedagogickou aj odbornou spôsobilosťou. Priemerný vek učiteľov sa pohybuje od 42 rokov do 45 rokov. Dlhodobým prínosom pre našu školu je kvalifikovanosť pedagogického zboru, ktorá je na ročníkoch 1.-4. 100% a na ročníkoch 5.-9. sa pohybuje okolo 90 %.

Odborný rast zamestnancov školy a ďalšie vzdelávanie všetkých zamestnancov, osobitne učiteľov je na našej škole výrazne podporované, pretože je základom úspechu pri zvyšovaní úrovne vyučovacieho a výchovného pôsobenia na žiakov. Vedenie školy za priority v oblasti vzdelávania pedagogických pracovníkov považuje:

- uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe (adaptačné vzdelávanie),
- zvyšovanie a rozširovanie odbornosti učiteľov podľa potrieb školy,
- vzdelávanie manažmentu školy,
- prípravu pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií v oblasti jazykových spôsobilostí a schopností efektívne pracovať s IKT,
- účasť na vzdelávacích aktivitách,
- motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie,
- zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, prípravu pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. školský špeciálny pedagóg, triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie, správca knižnice a podobne,
- prípravu pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. tvorba ŠKVP, tvorba učebných osnov, učebných plánov, štandardov,
- prípravu pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálmi prostriedkami, ako je interaktívna tabuľa, videotechnikou, výpočtovou technikou a pod.,
- zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúseností z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovanie a rozvíjanie tvorivosti pedagogických zamestnancov,
- prípravu pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

Každý pedagogický zamestnanec má vypracovaný Osobný plán kariérneho rastu, ktorý je súčasťou strategického plánu školy a zaväzuje k ďalšiemu vzdelávaniu každého učiteľa.

10 Materiálno-technické zabezpečenie

Materiálne a technické zabezpečenie základnej školy je na požadovanej úrovni hlavne vďaka úspešnosti v rozvojových projektoch MŠ SR. Všetky finančné prostriedky takto získané boli použité na zlepšenie podmienok a kvality vyučovania.

Škola má k dispozícii na výučbu 10 tried, z toho 1 odbornú. Každá trieda má svoju *kmeňovú učebňu*. Tieto postupne zariaďujeme novým školským nábytkom a z dôvodu nedostatku priestorov ich chceme v budúcnosti „špecializovať“ na odborné učebne. V priestoroch jednej učebne bola zriadená *školská knižnica, kabinet výchovného poradcu ako samostatná miestnosť, 1 učebňa informatiky, školské dielne, posilňovňa a kuchynka*.

Výchovná činnosť ŠKD prebieha v priestoroch učebne 1. stupňa ZŠ. Administratívnym a prevádzkovým účelom slúži *archív a sklad materiálu*. Škole však chýbajú odborné učebne na fyziku, chémiu, prírodopis a pod. Vybavenie školy modernými učebnými pomôckami, didaktickou technikou a prostriedkami IKT sa realizuje postupne podľa priorít a finančných možností školy. Počítačová učebňa, všetky triedy a kancelárske priestory majú prístup *na internet*.

Sťažené podmienky pretrvávajú pri vyučovaní telesnej výchovy. Škola nemá telocvičňu a v prípade nevhodných poveternostných podmienok, kedy sa nedá využiť školský areál, areál miestnej TJ a okolitá príroda, telesnú výchovu vyučujeme v provizórnych podmienkach – na chodbách a v posilňovni. Škola nemá zabezpečený bezbariérový prístup.

Vybavenie kabinetov sa v posledných rokoch zlepšilo. Vyradili sa zastarané a nefunkčné učebné pomôcky a nahradili sa modernými. Škola zakúpila 2 interaktívne tabule a 4 získala z projektov, zakúpili sme výukové programy, DVD, CD, mapy, nástenné obrazy, notebooky, rozšírili sme školskú a metodickú knižnicu o nové knižné tituly.

Vedenie školy sa dlhoročne pokúša cez projekty o rekonštrukciu a modernizáciu budovy školy a jej areálu.

Podarilo sa nám vymeniť staré drevené okná za plastové, vymeniť rozvody a zmodernizovať elektroinštaláciu v celej budove, vymaľovať priestory základnej školy zatepliť a obnoviť fasádu hlavnej budovy školy, relaxačky a dielni. Na budove dielni sme tiež vymenili staré drevené okná za nové plastové.

V súčasnosti sú všetky priestory školy účelne využívané.

Preto musíme:

- dbať o starostlivosť existujúci budov a školských zariadení a podľa finančných možností ich neustále upravovať a starať sa o ich hospodárne a účelné využitie,
- zlepšovať a skrášľovať pracovné prostredie, estetizáciu tried a vybavenosť kabinetov modernými učebnými pomôckami.

Vzhľadom na vek budovy sú potrebné viaceré závažnejšie rekonštrukcie, pri ktorých je potrebné spolupracovať so zriaďovateľom tak, aby sa vytvárali podmienky pre:

- výmena vykurovacích telies,
- rekonštrukcia vodovodného potrubia,

- zateplenie a obnova fasády na budove ŠKD.

Uvedené práce si vyžadujú investičné prostriedky, preto ich plánujem zabezpečiť hlavne získaním grantov zo štrukturálnych fondov EÚ, nenávratných finančných prostriedkov ROP, z kapitálových a bežných výdavkov na riešenie havarijných situácií z fondov MŠVVaŠ SR. Uvedené projekty bude potrebné riešiť v spolupráci so zriaďovateľom.

V oblasti školského stravovania a sociálnej starostlivosti budem dbať na:

- osvetou žiakov a rodičov budeme zdôrazňovať význam zdravého životného štýlu.

Vybavenosť učebnicami a učebnými pomôckami je potrebné neustále doplňovať, preto sa musíme zamerať aj na:

- nákup učebných pomôcok, didaktickej techniky a doplnenie knižného fondu zo sponzorských príspevkov, z finančných darov 2% a zo zberovej činnosti,
- dopĺňať materiál a interiérové vybavenie ŠKD z povinných príspevkov ŠKD a zo vzdelávacích poukazov,
- udržiavať úroveň školy vo vybavenosti výpočtovou technikou, v budúcnosti zakúpiť interaktívne tabule do všetkých kmeňových učební (t.j. v počte 3 ks) a 1 do učebne informatiky.

V nasledujúcich rokoch je potrebné postupne v triedach doplniť skrine na hygienické potreby žiakov, ktoré sú už dosť poškodené a nevyhnutné je vymeniť tabule v niektorých triedach. Čo sa týka učebných pomôcok, plánujeme v nasledujúcich rokoch zakúpiť výukové programy na jednotlivé predmety. Ďalej plánujeme dokúpiť a zmodernizovať priestory a učebné pomôcky v školskej dielni.

Pracovné podmienky pedagogických zamestnancov sú v rámci priestorových možností na veľmi dobrej úrovni. Pedagogický zbor užíva na prácu zborovňu s dostatkom IKT a pripojením na internet. Výchovná poradkyňa má vyčlenený samostatný priestor na nerušenú prácu so žiakmi aj rodičmi. Škole chýbajú priestory pre zriadenie odborných kabinetov.

Pracovné podmienky ostatných zamestnancov sú na štandardnej úrovni. Vedenie školy a ekonomický úsek pracujú v postačujúco materiálne aj technicky vybavených kanceláriách, aj keď riaditeľ školy zdieľa spoločne kanceláriu so zástupcom školy.

Školníčka a upratovačka majú svoju samostatnú miestnosť a na vykonávanie bežnej údržby využívajú školskú dielňu.

11 Záver

Školský vzdelávací program je vypracovaný na základe Štátneho vzdelávacieho programu pre 1. a 2. stupeň základnej školy, vychádza zo skúseností učiteľov, tradícií školy, požiadaviek rodičov, dlhodobu dosahovaných výsledkov a koncepcie rozvoja školy.

Naplnením jeho cieľov dáme žiakom našej školy východisko pre získanie kvalitného primárneho vzdelania na 1. stupni ZŠ a nižšieho stredného vzdelávania na 2. stupni ZŠ. Našou prioritou je vychovať človeka vzdelaného, tvorivého, samostatného, citlivého, ohľaduplného, tolerantného a dobre pripraveného pre život.

Prílohy

- Príloha č. 1: **RUP k disponibilným hodinám pre primárne vzdelávanie (1.- 4. ročník ZŠ)**
- Príloha č. 2: **RUP k disponibilným hodinám pre nižšie stredné vzdelávanie (5.- 9. ročník ZŠ)**
- Príloha č. 3: **Tézy k jednotlivým prierezovým témam**
- Príloha č. 4: **Plány kurzov a cvičení**
- Príloha č. 5: **Výchovný program ŠKD**
- Príloha č. 6: **Školský environmentálny program - Zelená škola**
- Príloha č. 7: **Informovaný súhlas**
- Príloha č. 8: **Hodnotenie pedagogického zamestnanca**
- Príloha č. 9: **Organizácia vyučovania**
- Príloha č.10: **Úväzky pedagogických zamestnancov, odbornosť vyučovania**
- Príloha č.11: **Vnútro školská kontrola**
- Príloha č.12: **Žiaci so ŠVVP**